

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Sint Anthonis

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 24 augustus 2020

Samenvatting

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten die al voor 2019 een GOAB-budget kregen, hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. Gemeenten die sinds 2019 ook een GOAB-budget ontvangen, krijgen in 2019-2020 een eerste onderzoek naar de kwaliteit van het vve-beleid.

Het onderzoek is bedoeld om de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente een eerste keer in beeld te brengen en te onderzoeken in hoeverre de gemeente daarmee voldoet aan de wettelijke eisen.

We hebben een gesprek gevoerd met de betrokkenen van de gemeente en aangeleverde documenten geanalyseerd. Vervolgens hebben we de wettelijke eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

We zien dat het vve-beleid en de uitvoering daarvan in de gemeente Sint Anthonis nog moet groeien. Aan de meeste essentiële wettelijke eisen die gelden voor voorschoolse educatie wordt voldaan. Dit is een eerste onderzoek door de inspectie naar het vigerende vve-beleid binnen de gemeente. Al bij het eerste gesprek is vastgesteld dat er nog wel wat moet gebeuren. Daarom ziet de gemeente dit onderzoek ook als een o-meting van het vve-beleid.

Wat gaat goed bij vve?

De gemeente Sint Anthonis voldoet aan de meeste wettelijke eisen op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie (vve). De gemeente heeft in haar beleid vastgelegd welke peuters en kleuters een risico hebben op een (taal)achterstand. Vervolgens zorgt de gemeente ervoor dat er genoeg plaats is binnen de kinderopvang voor deze groep kinderen. Ook is er een toegankelijk netwerk van externe zorg beschikbaar.

Wat moet beter bij vve?

De gemeente heeft niet geregeld dat de GGD bij haar jaarlijkse onderzoeken van kinderopvanglocaties ook de voorschoolse educatie beoordeelt.

Gemeente: Sint Anthonis
Gemeente nummer: 1702

OAB-budget gemeente 2020:
€102,500

Aantal houders in de gemeente
zonder voorschoolse educatie: 5

Aantal houders in de gemeente met
voorschoolse educatie: 0

Aantal kinderdagverblijven
met voorschoolse educatie in de
gemeente: 0

Aantal schoolbesturen in de
gemeente: 1

GGD-regio: GGD Hart voor Brabant

Daarmee voldoet de gemeente niet aan de wettelijke eisen. Voor deze tekortkoming krijgt de gemeente een herstelopdracht.

Wat kan beter bij vve?

De gemeente Sint Anthonis kan nog meer sturen op de ontwikkeling en de uitvoering van het beleid van voor- en vroegschoolse educatie. Binnen het gemeentelijk vve-beleid is versterking mogelijk, waar het gaat om een soepele doorgaande lijn van voor- naar vroegschool. Tevens zou er meer aandacht kunnen komen voor het vergroten van de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van hun kind. Zowel de gemeente als de locaties hebben hierbij een taak. De gemeente heeft ook een verantwoordelijkheid bij het vaststellen of haar eigen vve-beleid het gewenste effect heeft. Daarom moet ze met de kinderopvangvoorziening en scholen afspraken maken welke informatie over de kwaliteit en resultaten ze nodig heeft.

Vervolg

We spreken met de gemeente af dat zij er zorg voor draagt dat de GGD op alle kinderopvanglocaties met voorschoolse educatie jaarlijks de basiskwaliteit beoordeelt. De gemeente zal tevens opgenomen worden in het landelijk georganiseerde risico gestuurd toezicht op gemeentelijk vve-beleid.

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Sint Anthonis.

Werkwijze

- Een startgesprek met de gemeente om toe te lichten wat ons toezicht inhoudt en aanvullende informatie te verkrijgen;
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente;
- Analyse van opgevraagde en aangeleverde beleidsdocumenten;
- Beoordeling en waardering van de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente Sint Anthonis.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Onvoldoende
- Kan beter
- Voldoende
- Goed

2. Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Sint Anthonis op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Sint Anthonis voldoet grotendeels aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve. Dat komt doordat de gemeente niet voldoet aan de wettelijke eisen op de vve-condities. De gemeente heeft nog niet geregeld dat de GGD de basisvoorwaarden voor voorschoolse educatie beoordeelt. Aan de overige wettelijke verplichtingen voldoet de gemeente, maar er is zeker nog ruimte voor versterking van onderdelen.

Versterking is zeker mogelijk binnen het gemeentelijk vve-beleid, waar het gaat om een soepele doorgaande lijn van voor- naar vroegschool. In de vve-beleidscontext is versterking mogelijk, waar het gaat om ouderbetrokkenheid, en evaluatie van vve op zowel het niveau van vve-locaties alsook op gemeentelijk niveau.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik			•	
1.3 Toeleiding			•	
1.4 Doorgaande lijn			•	
1.5 Resultaten			•	
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•		
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•			
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Gemeentelijk vve-beleid

Context

De gemeente krijgt sinds 2019 van het ministerie van OCW een budget voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (goab).

Consequentie daarvan is onder meer het hebben en uitvoeren van een vve-beleid. Dat vve-beleid is vastgesteld door de gemeente Sint Anthonis in een beleidsnota op 30 januari 2019. De uitvoering van dit beleid is voor een groot deel nog in ontwikkeling. Vooral voor een gemeente met veel kleine kernen, zoals Sint Anthonis, is dat een flinke opgave.

In een vve-werkgroep is gewerkt aan de uitvoeringsregeling, een convenant, ouderbeleid en een notitie voor warme en koude overdracht. Deze documenten zijn allen nog in concept. Streven is om deze met ingang van schooljaar 2020-2021 in werking te laten treden.

1.1 De gemeente heeft een definitie van het doelgroepkind

De gemeente heeft een definitie geformuleerd van het doelgroepkind. Daarom beoordelen we deze standaard als Voldoende.

De gemeente heeft in haar beleidsnotitie criteria opgenomen op grond waarvan een kind wordt geïndiceerd. Het gaat zowel om ontwikkelingen rondom taal, maar ook sociaal-emotionele ontwikkeling. Indicering vindt altijd plaats door JGZ.

1.2 Voldoende aanbod voor peuters

We beoordelen het bereik van de gemeente Sint Anthonis als Voldoende.

De gemeente heeft immers in samenspraak met de ouders voorzien in voldoende kindplaatsen waar voorschoolse educatie wordt aangeboden. Volgens de beschikbare kengetallen zijn er minder dan tien doelgroeppeuters. Het is echter niet bekend in welke dorpskernen deze peuters wonen.

Het aantal kindplaatsen is dan wel toereikend. Toch is er nog ontwikkeling nodig. De gegevens worden tot op het moment van dit onderzoek niet structureel bijgehouden en aangeleverd door JGZ, voor een goede monitoring is dit uiteraard wel van belang.

1.3 De toeleiding naar voorscholen is geregeld

We beoordelen deze standaard als Voldoende.

De gemeente heeft met JGZ afgesproken dat zij verantwoordelijk is voor indicatie van doelgroepkinderen en toeleiding naar locaties met voorschoolse educatie binnen de gemeente. De procedure van indicering en verwijzing is vastgelegd in een stroomschema. Na de doorverwijzing door JGZ bewaakt de houder of inschrijving daadwerkelijk plaatsvindt. Als dit deel van het toeleidingsproces goed gaat verlopen, kan de houder aan de gemeente doorgeven hoeveel doelgroepeuters niet worden ingeschreven (non-bereik) en wat daarvoor de redenen zijn.

1.4 De doorgaande lijn voldoet, maar kan doorontwikkeld worden

We beoordelen deze standaard als Voldoende.

Aan de minimale wettelijke eis over het maken van afspraken over een doorgaande lijn voor doelgroepeuters heeft de gemeente voldaan. In samenspraak met de vve-werkgroep zijn afspraken gemaakt over de warme en koude overdracht. Een doorgaande lijn realiseren tussen de voor- en vroegschool met betrekking tot de afstemming van de te bereiken leerresultaten, het pedagogisch-educatief handelen, de ouderbetrokkenheid en de onderlinge coördinatie van genoemde aspecten, zijn nog zijn nog elementen die ook in de doorgaande lijn betrokken kunnen worden.

1.5 De resultaatafspraken zijn vastgesteld

We beoordelen deze standaard als Voldoende. In het convenant dat met ingang van schooljaar 2020-2021 in werking zal treden zijn meetbare resultaten vastgelegd. Hoewel het convenant nog niet officieel is vastgesteld, zijn de gemaakte afspraken al bekrachtigd door de houder en het schoolbestuur. Dit betekent dat de gemeente er nu op moet gaan toezien dat voor- en vroegscholen concrete gegevens moeten aanleveren zodat de gemeente kan nagaan in hoeverre de gewenste resultaten bereikt worden.

1.6 De vve-coördinatie op gemeentelijk niveau is voldoende

Wij waarderen deze standaard als Voldoende.

De gemeente neemt de regierol voor de ontwikkeling en implementatie van het vve-beleid. Daartoe is ook een vve-werkgroep geformeerd, bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente, kindpartners, schoolbestuur en samenwerkende organisaties. De gemeente zorgt er tevens voor dat de partners in opvang, onderwijs en zorg, elkaar blijven ontmoeten bij de Lokale Educatieve Agenda (LEA) die minimaal eenmaal per jaar plaatsvindt. De LEA wordt omgezet in een Regionale Educatieve Agenda vooruitlopend op de herindeling bij gemeente Land van Cuijk per 1 januari 2022.

Vve-beleidscontext

2.1 Er wordt gebruik gemaakt van een integraal vve-programma en kindvolgsysteem

We waarderen deze standaard als Voldoende.

De gemeente heeft in de 'uitvoeringsregeling peuteropvang en vve' opgenomen waaraan het vve-programma in de voorscholen moet voldoen. Het gaat om een vve-programma waarin op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Tevens gebruikt elke voorschool een kindvolgsysteem.

2.2 Er is geen specifiek gemeentelijk ouderbeleid

We waarderen deze standaard als Kan beter.

De gemeente heeft de ambitie om ouders zoveel mogelijk te betrekken bij het verminderen van ontwikkelingsachterstanden van hun kind. Op welke wijze de gemeente besturen en vve-locaties ondersteunt om ouderparticipatie te realiseren is niet duidelijk. In de concept notitie ouderbeleid zijn weliswaar criteria opgenomen, maar een duidelijke gemeentelijke visie en doelen op ouderparticipatie, gericht op de ouderpopulatie in de gemeente, ontbreken. Daardoor is ook niet duidelijk op welke wijze de gemeente de doelen wil verwezenlijken (inclusief financiering/subsidiëring), welke instellingen ze daarbij wil betrekken en welke concrete effecten de gemeente van het ouderbeleid verwacht.

2.3 Er is een toegankelijk netwerk van externe zorg beschikbaar

We waarderen deze standaard als Voldoende.

De gemeente Sint Anthonis heeft er in voldoende mate voor gezorgd dat er een toegankelijk netwerk van zorgverleners beschikbaar en toegankelijk is, zodat kinderen en hun ouders op effectieve en efficiënte wijze de zorg en ondersteuning krijgen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. De regie hiervoor ligt bij de organisaties zelf, de voor- en vroegscholen kunnen voor ontwikkelingsvraagstukken ook contact opnemen met samenwerkingsverband Stroomland.

2.4 Er zijn geen afspraken over interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegscholen

Deze standaard waarderen we als Kan beter.

In de uitvoeringsregeling heeft de gemeente niet opgenomen dat de houders zelf periodiek (bijvoorbeeld jaarlijks) een evaluatie van de kwaliteit van de voorschoolse educatie aan de gemeente sturen. De rapportages van de houders kunnen meer bevatten dan de besteding van middelen en het aantal bereikte doelgroepkinderen.

Ook de kwaliteit van het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers, de wijze waarop het vve-programma wordt gebruikt, de omvang en kwaliteit van zorg en begeleiding die de peuters is geboden, welke ontwikkeling de peuters hebben doorgemaakt en effecten van het ouderbeleid zouden deel kunnen uitmaken van een kwalitatieve rapportage aan de gemeente. Ook met de samenwerkende vroegscholen kan de gemeente afspraken maken dat naast de bereikte leerresultaten, ook de hiervoor genoemde kwaliteitsgegevens gevraagd worden. Dat maakt het tevens mogelijk om de kritische dialoog over kwaliteit van vve binnen de gemeente en met de partners te voeren.

2.5 Er is geen systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau

Deze standaard waarden we ook als Kan beter.

De gemeente beschikt momenteel over beperkte evaluatieve gegevens, voornamelijk kengetallen en besteding van financiën van de houder van de voorscholen. Kwalitatieve gegevens, verzameld door de organisaties zelf of verkregen via bijvoorbeeld een monitor, zijn er niet. Reflectie op de effecten van het eigen vve-beleid is daarmee niet mogelijk en conclusies voor verbetering of aanpassing van het beleid zijn moeilijk te trekken.

Vve-condities

3.1 De gemeente heeft niet geregeld dat de GGD de basisvoorwaarden voor voorschoolse educatie van de voorscholen beoordeelt

We beoordelen deze standaard als Onvoldoende.

De gemeente heeft niet geregeld dat de GGD jaarlijks op alle kinderopvanglocaties met voorschoolse educatie de basisvoorwaarden hiervan beoordeelt. Daarmee voldoet de gemeente niet aan de wettelijke eisen (art. 1.63 van de Wet Kinderopvang). Voor deze tekortkoming krijgt de gemeente een herstelopdracht.

3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader

We waarden deze standaard als Voldoende.

De gemeente heeft een vve-subsidiekader onder de naam 'Uitvoeringsregeling bijdrage peuteropvang en vve'. Deze uitvoeringsregeling is weliswaar nog in concept, maar zal met ingang van schooljaar 2020-2021 in werking treden. In deze regeling zijn de voorwaarden vermeld, waaraan de organisatie moet voldoen als ze voorschoolse educatie gesubsidieerd wil hebben. Deze regeling bevat in ieder geval de basisvoorwaarden vve zoals vermeld in de wet- en regelgeving. Er zijn geen aanvullende inhoudelijke voorwaarden, zoals ouderbetrokkenheid of doorgaande lijn. De gemeente laat daardoor een kans liggen om de uitvoeringsregeling als sturend instrument te gebruiken voor het vergroten van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

2.2. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Vve gemeente	... van de gemeente	
Vve-condities 3.1 De gemeente heeft niet geregeld dat de GGD de basisvoorwaarden voor voorschoolse educatie van de voorscholen beoordeelt (art. 1.63 Wet Kinderopvang).	Dat de gemeente uiterlijk 1 november 2020 de GGD opdracht heeft gegeven voor het toetsen van de basisvoorwaarden voor voorschoolse educatie op de locaties waar vve aangeboden wordt.	Wij beoordelen na afloop van de gestelde termijn of de gemeente aan haar wettelijke verplichting heeft voldaan.

3. Reactie van de gemeente

Op 2 juli 2020 heeft de gemeente overleg gehad met de Inspectie van het Onderwijs over het beleid van voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Vervolgens is er door uw organisatie een concept rapportage opgesteld. Hierbij onze reactie op dit rapport.

Nulmeting

Wij beschouwen dit rapport als een nulmeting. Vanaf 2019 ontvangen wij onderwijsachterstanden middelen (OAB). Dit heeft geresulteerd in het opstellen van een VVE werkgroep en een nieuw Beleidsnota Peuteropvang en VVE 2019-2022.

Wij zijn verheugd om in het rapport te lezen dat we aan de meest essentiële wettelijke eisen voldoen. Wij onderschrijven het standpunt dat het opzetten en uitvoeren van een nieuw VVE beleid voor een kleine gemeente met kleine kernen een flinke opgave is. Desalniettemin hebben we veel en grote stappen al gezet.

Verbeterpunten

De gemeente heeft één onvoldoende gekregen en een aantal aspecten die beter kunnen:

- Onvoldoende: Een concreet en terecht actiepunt is het registreren van een VVE locatie in het register, zodat de GGD hier toezicht op kan houden. De gesprekken met de aanbieder waren al in gang gezet. Zij werken al met het VVE programma. Vanwege deze redenen is het zeer aannemelijk dat we voor november de registratie afgerond hebben.
- Kan beter: De uitvoering van het beleid wordt momenteel uitgezet. De conceptstukken zijn allemaal gereed, maar gezien de omstandigheden door corona heeft dit enige vertraging opgelopen. Het streven blijft alsnog om met ingang van het nieuwe schooljaar de uitwerkingen (subsidiebeleid, ouderbeleid, convenant en het stroomschema) vast te stellen en in te voeren. Wij geloven erin dat we eerst de (nieuwe) basis op orde moeten hebben en vervolgens kwaliteitsslagen kunnen gaan maken. Dit doen wij immers niet alleen, maar met onze partners zoals het onderwijs en de opvang.
- Daarnaast is monitoring een gezamenlijk punt van aandacht. Om goed te kunnen evalueren of we gezamenlijk de goede dingen doen, zijn gegevens nodig. Het ontbreekt momenteel aan de nodige gegevens om op een adequate manier te evalueren. Dit is binnen de VVE werkgroep aangegeven en wordt opgepakt. Immers zijn we als gemeente grotendeels afhankelijk van onze partijen hierin.

Wij danken de Inspectie van het Onderwijs voor dit rapportage en het meedenken om de kwaliteit van ons beleid naar een hoger niveau te tillen.